

**Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП «Про проведення позапланової
виїзної перевірки ДП «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ»**

Відповідно до частин першої та другої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» НКРЕКП здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов шляхом проведення, зокрема позапланових виїзних перевірок.

Перевірка проводиться на підставі рішення НКРЕКП.

Відповідно до пункту 1 частини сьомої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» підставою для проведення позапланової виїзної перевірки є подання суб'єктом господарювання, що провадить діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, письмової заяви про здійснення заходу державного контролю.

На виконання пункту 2 рішення Протоколу 59-п за результатами спільної наради щодо обговорення питання необхідності сплати податкових зобов'язань **ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ»** (далі – ДП «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ», Підприємство, Ліцензіат) за I квартал 2025 року, яка відбулась 5 травня 2025 року, до НКРЕКП надійшла письмова заява Підприємства від 23.05.2025 № 41/2473 щодо проведення позапланової перевірки за період діяльності 2022-2024 років, зокрема у частині перевірки джерел фінансування кошторисних витрат на забезпечення господарської діяльності і організації виробничого процесу гарантованого покупця.

Відповідно до частини першої статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) фінансування діяльності гарантованого покупця здійснюється в межах кошторису, що затверджується Регулятором.

При цьому згідно із частиною сьомою статті 65 Закону витрати, передбачені кошторисом гарантованого покупця на його діяльність, включаються до складу вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається оператору системи передачі гарантованим покупцем.

Згідно з підпунктом 1 пункту 2.1 глави 2 Методики формування кошторису гарантованого покупця, затвердженої постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 «Про затвердження нормативно-правових актів, що регулюють діяльність гарантованого покупця та купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, придбання послуги за механізмом ринкової премії» (далі – Методика) кошторис

гарантованого покупця складається з доходів, які включають складову вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел на покриття кошторисних видатків.

Згідно з пунктом 4.4 глави 4 Методики гарантований покупець у процесі планування та складання проекту кошторису зобов'язаний застосовувати принципи економічної доцільності та мінімізації витрат.

Підпунктом 30 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1471 (далі – Ліцензійні умови зі здійснення функцій гарантованого покупця), встановлено обов'язок Ліцензіата провадити ліцензовану діяльність на засадах економічної ефективності та мінімізації витрат, пов'язаних із виконанням спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільного інтересу.

За інформацією **Департаменту енергоринку**, наданою службовою запискою від 23.06.2025 № 698/22-25 (мовою документа): *«протягом 2022-2024 років НЕК «Укренерго» не здійснювався в повному обсязі розрахунок з ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» за послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, у тому числі складової послуги на покриття кошторисних видатків, кошти за статтею «Оплата послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел»...*

У зв'язку з недостатністю фінансування ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» Міністерством енергетики України, відповідно до частини восьмої статті 16 Закону, було видано Наказ від 15.06.2022 № 206 «Про розрахунки з виробниками за «зеленим» тарифом» (далі – Наказ), який набрав чинності **05.07.2022**. Наказ втратив чинність **01.05.2024** на підставі Наказу Міністерства енергетики України від 01.04.2024 № 136.

Протягом періоду дії Наказу гарантованому покупцю згідно з пунктами 2 та 3 Наказу була забезпечена можливість залучати кошти від продажу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, для здійснення господарської діяльності державного підприємства «Гарантований покупець».

Проте, за даними Департаменту енергоринку, **відповідні доходи не були відображені у кошторисах та відповідних звітах** гарантованого покупця.

З урахуванням зазначеного, після погашення заборгованості НЕК «Укренерго» за послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел за попередні періоди в 2025 році, після її затвердження НКРЕКП, у підприємства виникли у 2025 році кошторисні доходи за період 2022 – 2024 роки, які були відображені у формах звітності як дохідну частину у 2025 році, та у зв'язку з їх перевищенням над фактично здійсненими кошторисними видатками у звітному періоді у підприємства виникли податкові зобов'язання з оплати частини чистого прибутку (доходу).

Ймовірно, після оплати заборгованості НЕК «Укренерго» за послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел зазначені доходи були використані ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» для розрахунку з виробниками з альтернативних джерел за вироблену ними електричну

енергію в 2022-2024 роках. Проте, зазначені видатки також не були зазначені у звітних формах за цей період.

Для прикладу, до НКРЕКП надійшов лист від ДП «Гарантований покупець» від 18.04.2025 № 41/1823 щодо коригування кошторису підприємства на 2025 рік, зокрема щодо необхідності сплати податкових зобов'язань, що виникли за результатами його діяльності у I кварталі 2025 року.

Отже, відповідно до положень пунктів 57.1 та 57.11 статті 57 Податкового Кодексу України ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» було зобов'язане до 20 травня 2025 року сплатити суму авансового внеску з податку на прибуток, нарахованого на суму дивідендів та прирівняних до них платежів...

До того ж, за оперативною інформацією, що надходила до Департаменту енергоринку, є підстави вважати що ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» відволікало кошти від продажу електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, для забезпечення господарської діяльності поза часовими межами дії Наказу у супереч законодавству, не маючи на це законних підстав.».

Відповідно до положень частини сьомої статті 19 Закону про НКРЕКП у разі виявлення під час проведення позапланової виїзної перевірки однорідних порушень або таких, що прямо впливають із питань, необхідність перевірки яких стала підставою для проведення позапланової перевірки, Регулятор має право перевіряти такі порушення із подальшим застосуванням до суб'єкта господарювання відповідальності, передбаченої законодавством.

З огляду на зазначене, з урахуванням звернення Підприємства від 23.05.2025 № 41/2473, на підставі пункту 1 частини сьомої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Департамент ліцензійного контролю пропонує **прийняти постанову НКРЕКП, на підставі якої провести позапланову виїзну перевірку** в частині питань, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу, а саме дотримання ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454) вимог Ліцензійних умов зі здійснення функцій гарантованого покупця та законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії.

**Директор Департаменту
ліцензійного контролю**

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про проведення позапланової виїзної
перевірки ДП «ГАРАНТОВАНІЙ
ПОКУПЕЦЬ»

Відповідно до пункту 1 частини сьомої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», ураховуючи заяву ДП «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ» від 23 травня 2025 року № 41/2473, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Провести позапланову виїзну перевірку ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ГАРАНТОВАНІЙ ПОКУПЕЦЬ» (код ЄДРПОУ 43068454) у частині питань, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО